

Зміст

ДО 100-РІЧЧЯ ПОДІЙ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ 1917–1921 РОКІВ

Телячий Ю. В. Українське національно-культурне відродження в 1917–1921 рр.: до методологічного контексту проблеми	7
Адамський В. Р. Ідея національного університету за доби Центральної Ради: спроба реалізації	15
Копилов С. А., Завальнюк О. М. Підготовка педагогів-істориків у Кам'янець-Подільському Державному Українському Університеті: незавершений цикл (1918–1920 рр.)	28
Блажевич Ю. І. Релігійна політика Директорії УНР і Подільський регіон (1919–1920 рр.)	44

РОЗВИТОК КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОЇ СФЕРИ ПОДІЛЛЯ: СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

Філінюк А. Г., Моздір В. В. Розвиток бібліотечної, книговидавничої і літературної справи на Поділлі наприкінці XVIII – в першій половині XIX ст.	58
Сесак І. В. Школи грамоти Правобережної України (друга половина XIX – початок XX ст.)	70
Яблонська Д. Р. Науково-дослідна кафедра Поділля: заснування, структура та наукова діяльність (1922–1933 рр.)	88
Покалюк В. В. Науково-дослідна робота студентів сільськогосподарських навчальних закладів радянської України у 1920-х рр.	97
Пагор В. В. Становлення науково-дослідної роботи в медичних вишах України у 20–30-ті рр. XX ст.	110
Єсюнін С. М. Становлення музейної справи у Проскуріві в першій половині XX століття	121
Чуткий А. І. Музей товарознавства Київського комерційного інституту – перший вітчизняний музей економічного профілю	134
Прокопчук В. С. Освіта на Дунаєвеччині у повоєнні 1940–1950-і роки	149

Красота І. В. Підготовка військових фахівців інженерних військ у Кам'янці-Подільському в 1967–2017 рр.	172
Рудь А. В., Алещенко М. І. Музей історії Подільського державного аграрно-технічного університету	179
Івахова К. П. Фестивально-конкурсна діяльність в системі початкової мистецької освіти Хмельницької області (2000–2016 рр.)	185

ІДЕОЛОГІЯ, ПОЛІТИКА ТА КУЛЬТУРА

Баженова С. Е. Поляки в легальних громадських організаціях України ХІХ – початку ХХ ст.	197
Sergiy Oliynyuk. Podillya “trail” in the realization of the Russian Empire’s course towards “Galician-Russian unity” (1900–1916)	207
Ляшенко М. Л. Досвід удосконалення форм і методів культурної дипломатії України	215
Лозовий В. С. Гуманітарна політика квазідержавних утворень “ДНР” та “ЛНР”	223
Напиткін В. М. Сучасний стан розробки і затвердження символіки об’єднаних територіальних громад Хмельницької області	232

ЕТНОКУЛЬТУРА, КОНФЕСІЙНЕ ЖИТТЯ І ПОБУТ ПОДОЛЯН

Старенький І. О., Нечитайло П. О. Хрест-енколпійон першої половини ХІІІ ст. з Кам’янця-Подільського	244
Щегельський В. В. Професійна графотафія як складова сучасної поминальної обрядовості подолян	250
Комарніцький О. Б. Організація харчування студентів педагогічних навчальних закладів УСРР у 1920-ті рр.	256
Веселовська Т. Є. Народна кулінарія – культурна спадщина подолян	268
Іваневич Л. А. Локальні особливості традиційного дитячого строю українців Поділля	273
Хоптяр Ю. А. Туристичні напрямки на Поділлі початку ХХІ ст., як засіб розвитку пізнавальних здібностей молоді (на матеріалах Ярмолинеччини)	282

ІСТОРІОГРАФІЯ, ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО ТА МЕТОДОЛОГІЯ

Баженов О. Л. Ранній палеоліт на території України: історіографічний аспект	292
Машталір А. І., Сопіга М. О. Ім'я та творчість Т.Г. Шевченка в контексті Української національно-демократичної революції у Наддніпрянській Україні (1917–1920 рр.): історіографія проблеми	303
Галатир В. В., Коцюк В. Д. Університетське життя у м. Кам'янці- Подільському в 1918 р. на сторінках часопису “Життя Поділля” (до 100-річчя відкриття Кам'янець-Подільського Державного Українського Університету)	326
Трембіцький А. А., Трембіцький А. М. Листи Миколи Приходька, внука Віктора Приходька як джерело до вивчення життєпису родини Приходьків	336
Сидорук С. А., Сидорук Л. В. Документи особового складу науково-педагогічних працівників Кам'янець-Подільського державного педагогічного інституту 1950-х років як джерело до вивчення історії вишу	361
Рудь А. В., Алещенко М. І. Газета Подільського державного аграрно-технічного університету	370

ДІЯЧІ ОСВІТИ, КУЛЬТУРИ І НАУКИ НА ПОДІЛЛІ

Sergiy Trubchaninov. Studies of Victor Hryhorovych in a sphere of historical geography	377
Савчук І. І., Журавльов С. А. Культурно-громадська і наукова праця родини Грушевських кінця ХІХ – першої третини ХХ ст. (в контексті діяльності Ганни та Сергія Шамраєвих)	387
Пилипишин О. І., Бондаренко С. В. Діяльність Ю. Романчука в системі громадсько-просвітницьких організацій (кінець ХІХ – початок ХХ ст.)	397
Білецька О. В. Настоятель Кафедрального собору губернського м. Кам'янця-Подільського Симіон Ілліч Сорочинський (1833–1908): життя та діяльність	404
Трембіцький А. М. Внесок членів родини Січінських-Чехівських- Січинських-Шандорів у творення українознавчих енциклопедично-довідкових видань	411
Маринін І. Г. Духовні та подвижницькі виміри управлінської діяльності ректора Анатолія Копилова	435

Хоптяр Ю. А. Вчені Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у складі авторського колективу “Енциклопедії історії України”	447
---	-----

НАШІ ЮВІЛЯРИ

Філінюк А. Г. Стефанія Баженова: успішна жінка, талановитий вчений-історик, педагог, професор	458
Завальнюк О. М. Академік В. С. Степанков: наукова і педагогічна звитяга унікального вченого-історика, патріота, громадянина (до 70-річчя від дня народження)	471
Олійник С. В. Олійник Василь Федорович: закоханий в музику подолянин	492
Філінюк А. Г. Талановитий сівац правдивого українства і духу благородства повен: до 60-річчя від дня народження Володимира Ляхоцького	502
Завальнюк О. М. Подільському архівісту-історик В. Г. Байдичу – 60 ...	515
Шинкарьова О. М. Вченому і видавцю Сергію Трубочанінову – 55	532

ХРОНІКА НАУКОВОГО І ОСВІТНЬОГО ЖИТТЯ

Конет І. М., Білик Р. М. Хроніка наукового життя Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у 2016 році: конференції, круглі столи, семінари	542
Заїкін А. В., Вороніцький В. Б., Боднар А. О., Солопчук Д. М., Стасюк І. І. Спортивні здобутки спортсменів університету на міжнародних змаганнях у 2016 році: досягнення, підсумки, проблеми	556
Конет І. М., Білик Р. М. Звітна наукова конференція викладачів, докторантів і аспірантів університету за підсумками НДР у 2016–2017 навчальному році	578
Конет І. М., Білик Р. М. Хроніка наукового життя Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у 2017 році: конференції, круглі столи, семінари	598
Комарніцький О. Б. Кам'янець-Подільська міська організація Національної спілки краєзнавців України у 2017 р.: основні результати діяльності	615
Конет І. М., Білик Р. М. Наукові видання університету у 2017 році	625
Газін В. В., Дубінський В. А. V Міжнародна наукова конференція “Україна і Велике князівство Литовське в XIV–XVIII ст.: політичні,	

економічні, міжнаціональні та соціокультурні відносини у загальноєвропейському вимірі”	632
Конет І. М., Теплінський Ю. В. Міжнародна математична конференція “Диференціальні рівняння та їх застосування”	640
Атаманчук П. С., Конет І. М., Ніколаєв О. М. Міжнародна наукова інтернет-конференція “Теоретичні і практичні основи управління процесами компетентнісного становлення майбутнього вчителя фізико-технологічного профілю”	643
Дубінський В. А. Історичний факультет Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: хроніка наукового життя у 2017 році	650
Гуцал В. А. Конференція “Етнокультурні процеси на півдні Східної Європи у I тис. н. е.” у Меджибожі	660
Конет І. М., Білик Р. М. Звітна наукова конференція студентів і магістрантів університету за підсумками НДР у 2016–2017 навчальному році	665
Конет І. М., Білик Р. М. IX Конференція молодих вчених університету	692
Гуцал В. А. V Всеукраїнська студентська конференція “Археологічні дослідження в Україні: здобутки і перспективи”	702

РЕЦЕНЗІЇ ТА БІБЛІОГРАФІЯ

Шинкарьова О. М. Символіка Хмельниччини: історія і сучасність	705
--	-----

PRO MEMORIA

Хоптяр А. О., Хоптяр Ю. А., Хоптяр А. Ю. Олександр Степанович Юрков – будівничий туристичної справи на Поділлі (кінець XX – початок XXI ст.)	713
Наші автори	719

Contents

TO THE 100TH ANNIVERSARY OF THE UKRAINIAN REVOLUTION OF 1917–1921

Yurii Teliachyi. Ukrainian National-Cultural Revival in 1917–1921: to Methodological Context of the Issue	7
Viktor Adamskyi. The Idea of National University in the Era of Central Rada: Attempt of Realization	15
Sergii Kopylov, Oleksander Zavalniuk. History teachers training in Kamianets-Podilsky State Ukrainian University: uncompleted cycle (1918–1920 years)	28
Yurii Blazevich. Religious policy of the Directory of the UNR and the Podilskyi region (1919–1920 years)	44

THE DEVELOPMENT OF THE CULTURAL AND EDUCATIONAL SPHERE OF PODILLYA: PAGES OF HISTORY

Anatoly Filinyuk, Vitalii Mozdir. The development of library, book publishing and literary work in Podillia at the end of XVIII – the beginning of XIX st.	58
Ivan Sesak. Literacy schools of right-bank Ukraine (second half of the 19th - the beginning of the 20th)	70
Diana Yablonska. Research Department of Podillya: foundation, structure and scientific activity (1922–1933)	88
Vadym Pokalyuk. Research papers of agricultural institutions students in Soviet Ukraine of 1920th	97
Valentyn Pahor. Development of scientific work in the medical institutes of Ukraine in the 20-30's of the twentieth century	110

Sergii Yesiunin. The formation of the museum business in Proskurov in the first half of the twentieth century	121
Andrii Chutkyi. Merchandising museum of Kyiv Commercial Institute – first national museum of economic profile	134
Viktor Prokopchuk. Education in Dunaievetskyi district in the postwar 40ies – 50ies of XX century	149
Igor Krasota. Training of military engineer troops in Kamianets-Podilsky (1967–2017)	172
Anatoly Rud', Mykhailo Aleshchenko. Museum of History of Podilsky State Agrarian Technical University	179
Kateryna Ivakhova. Competitions in the System of Primary Artistic Education of Khmelnytskyi Region	185

IDEOLOGY, POLITICS AND CULTURE

Stefania Bazhenova. Poles in the legal public organizations of Ukraine from the 19th and early 20th centuries	197
Sergii Oliynyk. Podillya “trail” in the realization of the Russian Empire’s course towards “Galician-Russian unity” (1900–1916)	207
Maria Lyashenko. Experience in improving the forms and methods of cultural diplomacy in Ukraine	215
Vitalii Lozovy. Humanitarian policy of quasi-state entities “DNR” and “LNR”	223
Valeryi Napytkin. The current state of development and approval of the symbols of the united territorial communities of Khmelnytsky region	232

ETHNIC CULTURE, RELIGIOUS LIFE AND THE LIFE PODOLYAN

Igor Starenkyj, Pavlo Nechytajlo. The cross-engolpion from Kamyanets-Podilskyi of the first half of the 13th c.	244
Valeryi Shchegelsky. Professional prafotaph as part of the memorial ceremonies of the Podillians	250
Oleksander Komarnitskyi. The organization of nutrition of students in pedagogical educational institutions of the USSR in the 1920s	256

Taisiya Veselovska. Folk cooking is a cultural heritage of Podillians	268
Liliya Ivanevych. The local features of the traditional children's attire of Ukrainians from Podillia	273
Yurii Khoptyar. Touristic routs in Podillia at the beginning of the XXI cent. as the developmental mean of informative and educational ability of young people (based on materials of Yarmolyntsi district)	282

HISTORIOGRAPHY, STUDYING OF SOURCES AND METHODOLOGY

Oleksander Bazhenov. Early Paleolithic on the territory of Ukraine: the historiographical aspect	292
Andriy Mashtalir, Mykhailo Sopiha. The name and treatment of Taras Shevchenko in the context of the Ukrainian national-democratic revolution in the Dniپر Ukraine (1917–1920): historiography of the problem	303
Vitalii Galatyр, Volodymyr Kocyuk. University life in Kamyанets-Podilsky in 1918 on the pages of the magazine “Life of Podillya” (to the 100th anniversary of the opening of the Kamyанets-Podilsky State Ukrainian University)	326
Andriy Trembitsky, Anatoly Trembitsky. The letters of Mykola Prikhodko, the grandson of Victor Prykhodko, are a retrospective component of the life of the Prikhodky family	336
Sergii Sydoruk, Liubov Sydoruk. Human resource documents at Kamyанets-Podilsky State Pedagogical Institute in 1950s provide insight to the history of the higher educational institution	361
Anatoly Rud', Mykhailo Aleshchenko. Newspaper Podilsky State Agricultural-Technical University	370

WORKERS OF EDUCATION, CULTURE AND SCIENCE ON PODILLYA

Sergii Trubchaninov. Studies of Victor Hryhorovych in a sphere of historical geography	377
---	-----

Inna Savchuk, Svyatoslav Zhuravl'ov. In a civilized manner-public and scientific labour of family of Hrushevskiyend of XIX – first one third of XX of century (in the context of activity of Hanna and Serhij Shamraj)	387
Oleh Pylypyshyn, Sergiy Bondarenko. Yulian Romanchuk's activity in the system of public awareness organizations (late XIX th – the early XX th centuries)	397
Olga Biletska. Prior of the Cathedral of the Kamianets-Podilskyi city Symion Sorochynsky (1833–1908): life and activities	404
Anatoly Trembitsky. Contribution of Sitsinskiy-Chehivsky-Sichynsky-Shandory families to the creation of Ukrainian-learning encyclopedic and reference publications	411
Ivan Marynin. Spiritual and Progressive Measurement of Management Activity of Rector Anatoliy Kopylov	435
Yurii Khoptyar. The scientists of Ivan Ohienko Kamianets-Podilsky National University in the authors team of creation of "Encyclopedia of History of Ukraine"	447

OUR HEROES OF AN ANNIVERSARY

Anatoly Filinyuk. A successful woman, a talented scientist-historian, educator, professor Stefaniya Bazhenova	458
Oleksander Zavalniuk. Academician V. S. Stepankov: scientific and pedagogical victories of the unique historian, patriot, citizen (dedicated to 70th anniversary)	471
Sergii Oliynyk. Oliynyk Vasyl Fedorovych, native of Podillia in love with music	492
Anatoly Filinyuk. The Talented Sower Full of True Ukrainianity and the Spirit of Nobility: to the 60-th Anniversary of Volodymyr Liakhotskyi.....	502
Oleksander Zavalniuk. Podillia historian and archivist V. H. Baidych turns 60	515
Olesya Shynkaryova. 55th anniversary of scientist and editor Sergii Trubchaninov	532

CHRONICLE OF THE SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL LIFE

Ivan Konet, Roman Bilyk. Chronicle of the scientific life of the Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University in 2016: conferences, round tables, seminars	542
Andriy Zaikin, Vadym Voronetskyi, Alina Bodnar, Dmytro Solopchuk, Ivan Stasyuk. Sports achievements of university athletes in international competitions in 2016: achievements, results, problems	556
Ivan Konet, Roman Bilyk. Reporting scientific conference of lecturers, doctoral students and postgraduate students of the University based on the results of research work in 2016–2017 academic year	578
Ivan Konet, Roman Bilyk. Chronicle of the scientific life of the Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University in 2017: conferences, round tables, seminars	598
Oleksander Komarnitskyi. Kamianets-Podilsky region organization of the National Union of Local History of Ukraine in 2017: main results of activities	615
Ivan Konet, Roman Bilyk. Scientific publications of the University in 2017	625
Volodymyr Gazin, Volodymyr Dubinsky. V International Scientific Conference “Ukraine and the Grand Duchy of Lithuania in the XIV–XVIII centuries”	632
Ivan Konet, Yurii Teplinskyi. International Mathematical Conference “Differential Equations and Their Applications”	640
Petro Atamanchuk, Ivan Konet, Oleksiy Nikolaev. International scientific Internet conference “Theoretical and practical bases of management of the processes of development of the future teacher of physical and technological profile”	643
Volodymyr Dubinsky. Chronicle of the scientific life in 2017: Faculty of History Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University	650
Vitaly Gutsal. Conference “Ethno-cultural processes in the south of Eastern Europe in the 1st millennium BC” in Medzhybozh	660

Ivan Konet, Roman Bilyk. Reporting conference of students and undergraduates of the University on the basis of research in the 2016–2017 academic year	665
Ivan Konet, Roman Bilyk. IX Conference of Young Scientists of the University	692
Vitaly Gutsal, V All-Ukrainian Student Conference “Archaeological Research in Ukraine: Achievements and Prospects”	702

OPINION AND BIBLIOGRAPHY

Olesya Shynkaryova. Symbols of the Khmelnytsky region: history and modernity	705
---	-----

PRO MEMORIA

Alla Khoptyar, Yurii Khoptyar, Andriy Khoptyar. Oleksander Yurkov is a tourist affairs worker in Podillya (end of XX – the beginning of XXI century)	713
Our authors in Ukrainian	719
Our authors in English	725
Our authors in Russian	730
Contents in Ukrainian	736
Contents in English	741
Contents in Russian	747

Содержание

К 100-ЛЕТИЮ СОБЫТИЙ УКРАИНСКОЙ РЕВОЛЮЦИИ 1917–1921 ГОДОВ

<i>Телячий Ю. В.</i> Украинское национально-культурное возрождения в 1917–1921 гг.: к методологическому контексту проблемы	7
<i>Адамский В. Р.</i> Идея национального университета в эпоху Центральной Рады: попытка реализации	15
<i>Копылов С. А., Завальнюк А. М.</i> Подготовка педагогов-историков в Каменец-Подольском государственном украинском университете: незавершенный цикл (1918–1920 гг.)	28
<i>Блажевич Ю. И.</i> Религиозная политика Директории УНР и Подольский регион (1919–1920 гг.)	44

РАЗВИТИЕ КУЛЬТУРНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СФЕРЫ ПОДОЛЬЯ: СТРАНИЦЫ ИСТОРИИ

<i>Филинюк А. Г., Моздир В. В.</i> Развитие библиотечного, книгоиздательского и литературного дела на Подолье в конце XVIII – первой половине XIX в.	58
<i>Сесак И. В.</i> Школы грамоты Правобережной Украины (вторая половина XIX – начало XX в.)	70
<i>Яблонская Д. Р.</i> Научно-исследовательская кафедра Подолья: основание, структура и научная деятельность (1922–1933 гг.)	88
<i>Покалюк В. В.</i> Научно-исследовательская работа студентов сельскохозяйственных учебных заведений советской Украины в 1920-х гг.	97
<i>Пагор В. В.</i> Становление научно-исследовательской работы в медицинских вузах Украины в 20-30-е гг. XX в.	110
<i>Есюнин С. Н.</i> Становление музейного дела в Проскурове в первой половине XX века	121

Чуткий А. И. Музей товароведения Киевского коммерческого института – первый отечественный музей экономического профиля	134
Прокопчук В. С. Образование на Дунаевеччине в послевоенные 1940–1950-е годы	149
Красота И. В. Подготовка военных специалистов инженерных войск в Каменец-Подольском в 1967–2017 гг.	172
Рудь А. В., Алещенко М. И. Музей истории Подольского государственного аграрно-технического университета	179
Ивахова Е. П. Фестивально-конкурсная деятельность в системе начальных учреждений искусства Хмельницкой области (2000–2016 гг.)	185

ИДЕОЛОГИЯ, ПОЛИТИКА И КУЛЬТУРА

Баженова С. Э. Поляки в легальных общественных организациях Украины XIX – начала XX в.	197
Олийник С. В. Подольский “след” в реализации Российской империей курса “галицко-русского единения” (1900–1916 годы)	207
Ляшенко М. Л. Опыт совершенствования форм и методов культурной дипломатии Украины	215
Лозовый В. С. Гуманитарная политика квазигосударственных образований “ДНР” и “ЛНР”	223
Напиткин В. М. Современное состояние разработки и утверждения символики объединенных территориальных общин Хмельницкой области	232

ЭТНОКУЛЬТУРА, КОНФЕССИОНАЛЬНАЯ ЖИЗНЬ И БЫТ ПОДОЛЯН

Старенький И. А., Нечитайло П. А. Крест-энколпион первой половины XIII в. из Каменца-Подольского	244
Щегельский В. В. Профессиональная графотайфия как составляющая современной поминальной обрядности подолян	250
Комарницкий А. Б. Организация питания студентов педагогических учебных заведений УССР в 1920-е гг.	256
Веселовская Т. Е. Народная кулинария – культурное наследие подолян	268

Иваневич Л. А. Локальные особенности традиционной детской одежды украинцев Подолья	273
Хоптяр Ю. А. Туристические направления на Подолии начала XXI в. как средство развития познавательных способностей молодежи (на материалах Ярмолинеччины)	282

ИСТОРИОГРАФИЯ, ИСТОЧНИКОВЕДЕНИЕ И МЕТОДОЛОГИЯ

Баженов А. Л. Ранний палеолит на территории Украины: историографический аспект	292
Машталир А. И., Сопига М. А. Имя и творчество Т. Шевченко в контексте Украинской национально-демократической революции в Приднепровской Украине (1917–1920 гг.): историография проблемы	303
Галатыр В. В., Коцюк В. Д. Университетская жизнь в г. Каменец-Подольском в 1918 г. на страницах газеты “Жизнь Подолья” (к 100-летию открытия Каменец-Подольского государственного украинского университета)	326
Трембицкий А. А., Трембицкий А. М. Письма Николая Приходько, внука Виктора Приходько как источник к изучению жизнеописания семейства Приходьков	336
Сидорук С. А., Сидорук Л. В. Документы по личному составу научно-педагогических работников Каменец-Подольского государственного педагогического института 1950-х годов как источник к изучению истории вуза	361
Рудь А. В., Алещенко М. И. Газета Подольского государственного аграрно-технического университета	370

ДЕЯТЕЛИ ОБРАЗОВАНИЯ, КУЛЬТУРЫ И НАУКИ НА ПОДОЛИИ

Трубчанинов С. В. Исследования В. И. Григоровича в области исторической географии	377
Савчук И. И., Журавлев С. А. Культурно-общественная и научная работа семьи Грушевских конца XIX – первой трети XX в. (В контексте деятельности Анны и Сергея Шамраевых)	387
Пилипишын О. И., Бондаренко С. В. Деятельность Ю. Романчука в системе общественно-просветительских организаций (конец XIX – начало XX в.)	397
Билецкая О. В. Настоятель Кафедрального собора губернского г. Каменца-Подольского Симион Иллич Сорочинский (1833–1908)	404

Трембицкий А. М. Вклад членов семейства Сицинских-Чехивских- Сичинских-Шандоров в создание украиноведческих энциклопедически-справочных изданиях	411
Маринин И. Г. Духовные и подвижнические измерения управленческой деятельности ректора Анатолия Копылова	435
Холтяр Ю. А. Ученые Каменец-Подольского национального университета имени Ивана Огиенко в составе авторского коллектива “Энциклопедии истории Украины”	447

НАШИ ЮВИЛЯРЫ

Филинюк А. Г. Стефания Баженова: успешная женщина, талантливый ученый-историк, педагог, профессор	458
Завальнюк А. М. Академик В. С. Степанков: научная и педагогическая победа уникального ученого-историка, патриота, гражданина (к 70-летию со дня рождения)	471
Олийнык С. В. Олийнык Василий Федорович: влюбленный в музыку подолянин	492
Филинюк А. Г. Талантливый сеятель правдивого украинства и духа благородства полон: К 60-летию со дня рождения Владимира Ляхоцкого	502
Завальнюк А. М. Подольскому архивисту-историку В. Г. Байдычу – 60 ...	515
Шинкарева А. М. Ученому и издателю Сергею Трубчанинову – 55	532

ХРОНИКА НАУЧНОЙ И ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ЖИЗНИ

Конет И. М., Билык Р. М. Хроника научной жизни Каменец- Подольского национального университета имени Ивана Огиенко в 2016 году: конференции, круглые столы, семинары	542
Заикин А. В., Воронецкий В. Б., Боднар А. А., Солопчук Д. Н., Стасюк И. И. Спортивные достижения спортсменов университета на международных соревнованиях в 2016 году: достижения, итоги, проблемы	556
Конет И. М., Билык Р. М. Отчетная научная конференция преподавателей, докторантов и аспирантов университета по итогам НИР в 2016–2017 учебном году	578
Конет И. М., Билык Р. М. Хроника научной жизни Каменец- Подольского национального университета имени Ивана Огиенко в 2017 году: конференции, круглые столы, семинары	598

Комарницький А. Б. Каменец-Подольская городская организация Национального союза краеведов Украины в 2017 г. : основные результаты деятельности	615
Конет И. М., Билык Р. М. Научные издания университета в 2017 году	625
Газин В. В., Дубинский В. А. V Международная научная конференция “Украина и Великое княжество Литовское в XIV–XVIII вв.: политические, экономические, межнациональные и социокультурные отношения в общеевропейском измерении”	632
Конет И. М., Теплинский Ю. В. Международная математическая конференция “Дифференциальные уравнения и их использование”	640
Атаманчук П. С., Конет И. М., Николаев А. М. Международная научная интернет-конференция “Теоретические и практические основы управления процессами компетентностного становления будущего учителя физико-технологического профиля”	643
Дубинский В. А. Исторический факультет Каменец-Подольского национального университета имени Ивана Огиенка: хроника научной жизни в 2017 году	650
Гуцал В. А. Конференция “Этнокультурные процессы на юге Восточной Европы в I тыс. н. э.” в Меджибоже	660
Конет И. М., Билык Р. М. Отчетная научная конференция студентов и магистрантов университета по итогам НИР в 2016–2017 уч. году	665
Конет И. М., Билык Р. М. IX Конференция молодых ученых университета ...	692
Гуцал В. А. V Всеукраинская студенческая конференция “Археологические исследования в Украине: достижения и перспективы”	702

РЕЦЕНЗИИ И БИБЛИОГРАФИЯ

Шинкарева А. М. Символика Хмельницкой области: история и современность	705
--	-----

PRO MEMORIA

Хоптяр А. А., Хоптяр Ю. А., Хоптяр А. Ю. Александр Степанович Юрков – созидатель туристического дела на Подолии (конец XX – начало XXI в.)	713
Наши авторы	719